

Mededeling aan de raad

Van : Burgemeester en wethouders
Datum B&W : 13 oktober 2025
Onderwerp : Beantwoording Schriftelijke Vragen Sociaal Domein
Portefeuillehouder : E. Verhagen
Domein : Samenleving

Kennis te nemen van

De beantwoording van schriftelijke vragen van de Lijst Ter Heide over diverse onderwerpen binnen het sociaal domein.

Inleiding

Op 15 september 2025 heeft de fractie Lijst Ter Heide schriftelijke vragen gesteld over uiteenlopende onderwerpen binnen het sociaal domein. De vragen raken aan actuele thema's zoals de beschikbaarheid van huishoudelijke hulp, de communicatie over de WLZ, het bereik van mantelzorgers en het beleid rondom eenzaamheid. Deze mededeling bevat de beantwoording van deze vragen en geeft inzicht in de stand van zaken en het gevoerde beleid.

Kernboodschap

1. Nog steeds is er sprake van ongelijke gevolgen bij het gebruik van Valys of WMO vervoer. Ik heb de indruk dat het college het hoofd in de schoot heeft gelegd. Klopt dat? Als dat zo is zal ik een motie vreemd indienen.

Het college heeft op 9 juli jl. schriftelijk antwoord gegeven op de vragen over dit onderwerp. Deze MadR met ID nummer 664 (Beantwoording Vragen Valys), staat op de lijst van de ingekomen stukken.

2. De besparing bij huishoudelijke hulp ontstaat volgens mij doordat bij uitval door ziekte of vakantie men zelf intern een oplossing zoekt omdat ze niet nog iemand anders over de vloer willen hebben. Klopt dat?

Vooraf in vakantie periodes maar ook tijdens ziektes is het voor aanbieders hulp bij het huishouden steeds lastiger om de roosters rond te krijgen. In eerste instantie speelde dit tijdens de zomervakantie, inmiddels ook rond de kerstvakantie. Aanbieders vragen inwoners om in die perioden zelf zaken op te pakken, familie, vrienden of kennissen in te schakelen of te accepteren om een keer over te slaan. Waarbij zoveel mogelijk wordt meegedacht wat het best passende alternatief is. Het komt inderdaad voor dat een inwoner liever niet een andere hulp over de vloer heeft. In de meeste situaties wenst een inwoner wel een andere hulp te ontvangen maar deze is niet beschikbaar. Deze trend zal zich de komende jaren naar verwachting voortzetten. Bij de Wmo aanbesteding proberen we hier naar vermogen op in te spelen. Overigens is het zo dat inwoners met een grote complexe zorg vraag wel de huishoudelijke zorg krijgen. Hier wordt voorrang aangegeven.

3. In tegenstelling met de positieve reacties die de wethouder ontvangt over Powerful Ageing bereiken mij uit mijn naaste omgeving alleen maar irritaties. Wil de wethouder dit signaal serieus nemen?

Het college heeft bij de start van het Powerful Ageing programma deze signalen ook gehoord en serieus genomen. We hebben ons beleid aangepast door niet vóór de intake met het gebiedsteam de inwoners met een hulpvraag voor huishoudelijke zorg te laten screenen voor een powerful ageing programma maar ná de intake van het Gebiedsteam. Niet iedere inwoner is geschikt voor het aanbod Power ageing en dan wordt een andere traject ingezet.

Ten aanzien van het programma Powerful Ageing ontvangen wij reacties van inwoners die blij zijn om na de training van Powerful Ageing zelf weer zaken in en om het huis op te kunnen pakken. Zonder afhankelijk te zijn van hulp, die, zoals onder vraag 2 staat aangegeven, in steeds mindere mate beschikbaar is. Voor iedere inwoner die we zelf in staat stellen om zaken op te pakken binnen het huishouden hoeven we geen

hulp in te zetten. Interventies zoals Powerful Ageing nemen naar verwachting in de toekomst een grotere plaats in binnen het onderzoek naar de ondersteuningsvraag van een inwoner. De ingezette lijn, zelf aanleren in plaats van overnemen, onderschrijven we.

4. Ik merk dat de communicatie over de eigen bijdrage en wat daar tegenover staat bij de overstap naar de WLZ onvoldoende op orde is. Dit is naar mijn mening een belangrijk aandachtspunt. Klopt dit?

De Wlz is in een recent verleden opengesteld voor meerdere doelgroepen. In die periode was het verschil tussen de eigen bijdrage Wmo en die van de Wlz wel eens onderwerp van gesprek. Tegenwoordig gaan de gesprekken meer over de inhoud. Voor veel inwoners is een mogelijke overgang van Wmo naar Wlz een spannende tijd. Waarin het misverstand voorkomt dat inwoners denken dat ze bij die overgang moeten verhuizen terwijl dat niet verplicht is. dat levert meer gespreksstof op dan de hoogte van de eigen bijdrage

5. Hoe ver is de implementatie van Go YoFlo?

Graag verwijzen wij u naar de raadsmededeling ID 971 (Go Yoflo – Integrale verankering in het jeugdbeleid en stand van zaken)

6. Het bereiken van mantelzorgers blijft een probleem en dat vind ik jammer. Heeft de wethouder er moeite mee dat ik suggesties aandraag voor verbetering?

Het is altijd mogelijk om het college suggesties aan te dragen voor verbetering.

In 2022/2023 is er onderzoek gedaan naar de overbelasting van mantelzorgers in onze gemeente. Daar kwamen conclusies en aanbevelingen uit. Een van de aanbevelingen was om beter samen te werken met onze ketenpartners die direct contact hebben met mantelzorgers. En om samen met mantelzorgers en ketenpartners de lijst van inspanningen te updaten. Een belangrijk onderdeel van deze lijst van inspanningen is het bereiken van mantelzorgers.

Dit doen we op verschillende manieren:

- Netwerk Mantelzorg Ooststellingwerf opgericht waarin ketenpartners (zorg, welzijn) elkaar weten te vinden zodat ze weten welk hulpaanbod er voor mantelzorgers is en mantelzorgers goed doorverwijzen.
- Mantelwijzer; een lokale gids waar alle het hulpaanbod voor mantelzorgers in Ooststellingwerf gebundeld is + actief verspreiden
- Verhalen van mantelzorgers in de krant en op onze socials, zodat mantelzorgers zich herkennen en hulp/informatie krijgen
- Start van de campagne Mantelzorg in Ooststellingwerf in 2025:
 - Stoepborden langs de kant van de weg met gezichten en verhalen van mantelzorgers uit onze gemeente.
 - www.hulpbijmantelzorgen.nl
 - Flyers verspreiden waarin we mantelzorgers uitnodigen om deel te nemen aan de verschillende (nieuwe) activiteiten: mantelzorgcafe, lotgenotengroep, cursus etc.
 - Mantelzorg-event: De Balansboost op 15 oktober 2025 om meer bekendheid te geven aan de campagne; wanneer ben je mantelzorger en waar kun je hulp vinden.

We kunnen zien dat we meer mantelzorgers bereiken omdat zich meer mantelzorgers bij de gemeente gemeld hebben.

- Oktober 2023: 160 + 28 jonge mantelzorgers = 188 totaal
- Oktober 2024: 274 + 35 jonge mantelzorgers = 309 totaal
- Oktober 2025: 397 + 46 jonge mantelzorgers = 443 totaal

7. Verbetering van de gezondheid is in mijn ogen een kwestie van motivatie. Op oudere leeftijd heeft men vaak niet meer zo'n zin in verandering van het leefpatroon behalve als er iets ergs gebeurt. Graag reactie op deze stelling.

Motivatie is zeker een belangrijk onderdeel om een gezondere leefstijl te hanteren. Het is echter vaak complexer dan een goede of een haperende motivatie.

In ons beleid willen we de gezonde keuze zo makkelijk mogelijk maken voor inwoners.

Dat betekent bijvoorbeeld een omgeving die uitnodigend is om te bewegen (beweegroutes, fietspaden, speeltuinen, leuk aanbod in bewegen). Maar ook dat gezonde voeding toegankelijk is (makkelijk verkrijgbaar en betaalbaar). En we inwoners ondersteunen en aanmoedigen met beweegprogramma's, valpreventie en buurtsport, welzijns of leefstijlcoaches.

Vaak is er voor ouderen wel de wens om zo lang mogelijk zelfredzaam te zijn en eigen regie te voeren. Ook hechten veel opa's en oma's er waarde aan om voor hun kleinkinderen te zorgen. Het helpt om dan ook te werken aan de eigen gezondheid en vitaliteit. Dan is men in staat om langer ook het eigen leefpatroon vast te houden.

8. Waarom is de weerstand tegen een coffeeshop zo groot bij de wethouder? Is het geen tijd voor heroverweging van de huidige nuloptie?

Graag verwijzen naar het VTH-beleid wat we hier over hebben.

De nuloptie is bestaand beleid. Er is op dit moment geen aanleiding om de huidige nuloptie te heroverwegen.

9. Armoedebestrijding wordt steeds belangrijker. We doen al veel maar er blijft ieder jaar geld over. Moet we intensiveren?

De gemeente heeft een budget voor armoedebeleid en een budget voor schuldhulpverlening. De middelen uit het budget armoedebeleid worden ingezet voor bijvoorbeeld: Voedselbank, Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport- en Cultuur, Volwassenenfonds Sport en Cultuur, budgetmaatjes Scala, Humanitas, de gemeentepolis (collectieve ziektekostenverzekering AV-Frieso), de regeling kleding- en schoenenbonnen, deelname aan De Voorzieningenwijzer en Geldfit.

Er zijn de afgelopen jaren ook incidentele rijksmiddelen beschikbaar gesteld voor o.a. energiearmoede, dienstverlening aan inwoners en problematische schulden. Deze middelen zijn ingezet waardoor er middelen over waren op het budget armoedebeleid. Ook uw raad heeft extra middelen ter beschikking gesteld tijdens de energiecrisis voor diverse armoedemaatregelen. Daarvoor zijn tijdelijke subsidieregelingen opgesteld. Een deel hiervan is niet benut door minder aanvragen dan ingeschat.

10. Oldeberkoop is een lichtend voorbeeld. Het is volgens mij echt nodig om na de nu gaande pilot het daar toegepaste concept in daartoe geschikte dorpen te introduceren. Bent u dit met mij eens?

Oldeberkoop is een koploper als het gaat om Welzijn op Dorpse schaal met een professionele dorpsondersteuner die aangestuurd wordt door de stichting is dit aanbod zoals u ook aangeeft een lichtend voorbeeld.

De initiatiefnemers zijn zeer actief op landelijk en gemeentelijk niveau om op verzoek van verschillende partijen hun verhaal en ervaringen te delen. Er zijn op dit moment kernen in onze gemeente die geïnteresseerd zijn in het concept Welzijn op dorpse schaal en de dorpsondersteuner en zich oriënteren op een aanbod in hun dorp. De gemeente heeft er alle belang bij dat dit succesvolle concept uitgerold wordt over meerdere kernen in onze gemeente.

De pilot met de dorpsondersteuner in Oldeberkoop loopt nu een klein jaar. De eerste resultaten zien er goed uit. Een belangrijke kracht van de pilot in Oldeberkoop is dat het initiatief en de organisatie vanuit het dorp zelf komen. Onderdeel van de pilot is dat Oldeberkoop haar ervaringen deelt met andere dorpen.

Naast de pilot met de dorpsondersteuner in Oldeberkoop en Welzijn op Dorpse Schaal zijn er in andere dorpen ook sociale inwonerinitiatieven, loopt er ook een pilot met welzijnscoaches van Scala en zijn opbouwwerkers in de gemeente actief om de mianskip te ondersteunen. In 2026 zullen we evalueren en verschillende opties voor de dorpen op het gebied van 'het versterken van de sociale basis' (binnen de financiële mogelijkheden) op een rijtje zetten.

11. Al jaren pleit ik voor een afzonderlijk beleid voor het bestrijden van eenzaamheid. Waarom houdt de wethouder vast aan her en der? Is het niet een idee om een speciale ambtenaar aan te trekken die zich bezig moet houden met inclusie en Eenzaamheid?

Het beleid rond het tegengaan van eenzaamheid is vastgelegd in de DOE-agenda Eenzaamheid 'Mensen voelen zich verbonden'. Dit beleid is door de gemeenteraad vastgesteld op 30 juni 2022.

12. Wanneer gaan we het Fonds evalueren?

In 2026 evalueren we de periode 2023 t/m 2025. Het Fonds is tot en met 2026 in de begroting opgenomen. Op basis van de evaluatie in 2026 doen we een voorstel aan de raad voor het vervolg na 2026.